

BASIN KONFERANSI

1 Şubat 2021, Pazartesi, Saat 19.32, Berlin

Konu: Aşı maddesi tedarikine ilişkin federal ve eyaletler düzeyinde gerçekleşen görüşme

Konuşmacılar: Federal Şansölye Dr. Angela Merkel, Berlin'e Hükümet Eden Belediye Başkanı Michael Müller, Bavyera Başbakanı Dr. Markus Söder

MÜSTEŞAR SEIBERT: Hanımefendiler Beyefendiler iyi akşamlar! Federal hükümet, eyaletler, sektör temsilcileri ve Avrupa Komisyonu Komiserleri aşı maddesi tedarikine yönelik bir ihtisas görüşmesinde bulundular. Federal Şansölye, Berlin'e Hükümet Eden Belediye Başkanı ve Bavyera Başbakanı şimdi görüşmeyle ilgili açıklamalarda bulunacaklar.

FEDERAL ŞANSÖLYE DR. MERKEL: Hanımefendiler Beyefendiler; evet, bugün bu görüşmeyi gerçekleştirdik. Sayın Seibert kimlerin katıldığını açıkladı – şimdi bütün bunları tekrarlamak istemiyorum. Federal ve eyaletler düzeyinde bizlerin ortak bir bilgi seviyesinde buluşmamızı da sağladığı için gerçekten önemli bir istişareydi. Bana göre çok değerli olduğu kadar ufuk açıcı bir istişareydi. Baştan şunu tekrar söylemek isterim: Her vatandaşın duyduğu ilgiden de anlaşıldığı gibi, aşı konusundaki bundan sonraki tutumumuzun ne olacağı ve neyi hangi zaman diliminde başaracağımıza yönelik konunun aciliyetini herkes anlıyor.

İlk önce her gün bize aşı maddelerinin üretilmesi için çalışanlara büyük bir teşekkür etmek istiyorum. Bu bağlamda tamamen yeni ve onların da önceden bilmedikleri yollardan geçiyorlar ve bu nedenden ötürü belirsiz bir zaman dilimi için öngörüle bulunamıyorlar. Fakat biz de hepimiz için plan yapabilmemizin en had safhada sağlanmasının ne kadar önemli olduğunu vurguladık – özellikle de eyaletler açısından. Çünkü hazır olan aşı maddesinin kullanılması gerekiyor elbette. Yani burada sözkonusu olan sadece aşı maddesinin üretimi değil, eyaletlere ve ardından vatandaşlara da ulaşmasıdır. Konuyla ilgili bu görüşmeyi önerenlere de teşekkür etmek isterim. Çünkü bunun bize bundan sonraki çalışmamızda da faydalı olacak iyi bir ivme kazandırdığını düşünüyorum.

Aslında şimdi sorduğumuz sorular herkesi ilgilendiriyor. Ayrıca mutasyona uğrayan virüsler konusu var. Yani virüsün oluşturduğu tehlike ve saldırganlığın bir o kadar daha artma ihtimali var. Şunu unutmayalım: Tartışmamız olağan yaşam koşullarında gerçekleşmiyor, tartışmamızın gerçekleştiği çevre ve ortam; okulların ve çocukların gündüz bakım yerlerinin olağan akışa göre işlemediği, dükkan ve mağazaların kapalı olduğu, kültürel etkinliklerin yapılmadığı, seyahatlerin mümkün olmadığı,

vatandaşların kendilerini kısıtlamak zorunda kaldığı bir kapanma sürecinde bulunuyor. Hepimiz biliyoruz: Aşı olmak, pandemiden çıkış yolunun büyük bir bölümünü teşkil ettiğine göre bu aciliyet de elbette bundan kaynaklanıyor.

Sanırım bu bağlamda söz konusu olan ve bugün de farklı formatlarda ele aldığımız üç soru var. Bir: Gerçekten de söz verilen miktarlar mı teslim edilecek, buna güvenebilir miyiz? Bizi sürekli meşgul eden ikinci soru elbette: Diğer ülkelerle karşılaştığımız zaman ne durumdayız? İsrail, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'den birçok şey duyuyoruz. Bu nedenden ötürü görüşmelerimize Avrupa Komisyonu temsilcileri de katıldılar. Üçüncü soru: Şu anki uygulamamızda neleri sürdürmek, neleri değiştirmek ya da eklemek istiyoruz? Bu üç soru hakkında görüşlerimi paylaşmak istiyorum.

Bir: Şirketlerin yılın her bir üç aylık dilimi için yapacakları teslimat açısından öngörüle bulunmamız mümkün oldu. Bu bağlamda iki kesim arasında bir ayırım yapmamız gerekiyor. Bir yanda aşı maddeleri ruhsat alan aşı maddesi üreticileri olan BioNTech/Pfizer, Moderna ve AstraZeneca'dan aldığımız teminatlar var. Diğer yanda da bugünkü görüşmeye katılan ve başvuru zamanlarından yola çıkarak yılın ikinci çeyreği ya da üçüncü çeyreğinin başında ruhsat alacaklarından yola çıkan ama henüz ruhsat almamış olan iki diğer aşı maddesi üreticisi – Johnson & Johnson ve CureVac var. Ruhsat almamış olsalar da bu iki şirketin tedarik edeceği miktarlar da ortada; zaten şimdiden üretime başlamışlar; bunun için Avrupa Komisyonu'ndan, dolayısıyla Alman vergi mükelleflerinden de para aldılar; ama onları henüz kesin bir şekilde hesaba katamayız.

Bu demektir ki, bir yanda aslında elimizde belli bir öngörülebilirlik sunan asgari durum tablosu var, diğer yanda ise aşı maddelerinin hepsinin ruhsat alması durumunda belli bir azami durum olasılığı da var. Her iki durumda da – rakamlar henüz elinizde yoksa Sağlık Bakanlığı bunları sonra yayınlayacaktır – yılın üçüncü çeyreğinin sonuna kadar, yani yaz sonuna kadar her vatandaşa aşı imkânı tanıyacağımıza ilişkin açıklamamızın geçerliliğini koruduğunu söyleyebiliriz. Fakat üreticiler bugün şunu da söylediler: Üretimde her zaman; öngöremedikleri bir şey olabilir – onların da bu konuda henüz deneyimi yok. Fakat her üç aylık dilim için verilen sayıların geçerlilik payının oldukça yüksek olduğuna inanıyorum.

Almanya'da çocuk sayısı dokuz milyon kadar. Şimdiye kadarki aşı maddeleri onlar için ruhsatlandırılmış değil. Moderna'nın aşı maddesi sanırım 16 yaş itibariyle ruhsat almış, BioNTech'in aşı maddesi 18 yaş itibariyle. Çocuklar için ayrıca ruhsat alan aşı maddeleri henüz yok ve bu en erken yaz aylarında olacaktır. Dolayısıyla 83 milyon nüfusa göre aslında 73 milyon kadar kişi için aşı imkânına gereksinim duyuyoruz. Yılın her bir çeyreğine göre rakamlara baktığımız zaman şunu görüyoruz: Johnson & Johnson ve CureVac ruhsat almasalar bile şu an elimizde bulunan rakamlardan da yola çıkılsa herkese aşı sunmak mümkün olacaktır. Diğer iki aşı maddesi de ruhsat alırsa hatta daha da çok imkânımız olacaktır.

Ayrıca Şu soruyu cevaplamamız gerekiyor: Diğer ũlkelerle karŐılaŐtırdıđımızda durum nedir? Bu bağlamda bugũn Şu soruyu da ele aldık: Avrupa'ya teslimat yapan ũretim merkezleri nerededir? Bununla ilgili olarak Amerika Birleşik Devletleri'nin "War Act" ilan ederek aslında ũçũncũ ũlkelere neredeyse hiç ihracat yapmadıklarını da dikkate almalıyız. Yani Amerika Birleşik Devletleri ũretim merkezlerindeki aşı maddesi ũretimi aslında kendi gereksinimleri için alıŐıyor. Bu nedenden ũtũrũ Avrupa kendi merkezlerine bağlıdır. İyiki bu ũretim merkezlerimiz var; bundan mutlu olabiliriz. Ve giderek daha çok iŐbirliđi imkânı da doğuyor, bugũn CureVac ve Bayer arasında olduğu gibi; fakat bu ancak yılın ũçũncũ ya da dũrdũncũ çeyreğinde ya da ancak 2022 yılının başında ũnem kazanacak. Ama Avrupa'nın bu tũr sonsuz sayıda merkezi yok. Bu da, ũretim kapasitelerimizin sınırlı olduğu anlamına geliyor. Özellikle yılın ilk çeyreğinde. İkinici çeyreğinde durum oldukça iyileŐecek.

İki: Avrupa Birliği acil durum ruhsatlandırması yolunu semedi. Őrneđin İngiltere'nin AstraZeneca aşı maddesine 24 saat içerisinde ruhsat verdiğini biliyoruz. Avrupa Birliği'nin Avrupa İlaç Ajansı EMA'nın ruhsatlandırma kurallarına uymasının bence iyi nedenleri vardı – ũnkũ burada aynı zamanda gũvendir sŕz konusu olan – ve EMA acil ruhsat prosedũrũ uygulamıyor, baŐka bir kalitesi olan geçici ruhsatlandırma yapıyor.

ũ: İkinici aŐılamayı - Daimi AŞı Komisyonu Başkanı'nın bunu bize bir kere daha sŕylediđi gibi – EMA tarafından belirlenen aralıkla yapmaya karar verdik. Yani, kaç hafta belirlendiyse o kadar hafta sonra ikincii aşı yapılacak. Bundan bir sapma olabilir mi diye tartiŐıldıđı malum. Şimdiye kadar bu sapma doğrultusunda karar vermedik, ũnkũ ihtisas temelinde çalıŐmamız gerektiğine inanıyoruz.

Bir diğer husus: Bazı ũlkelerin – burada İsrail'in adını vereceğim - veriler ve dijitalleŐme konusunda tutumları tamamen farklı. Bu bağlamda veri koruma konusunun bũyũk bir rolũ var. Bunu ũnũmũzdeki yıllarda hep tartiŐacađız mutlaka. Őahsen, insanların aŐıya gerçekten gũven duymaları için – Korona Uyarı Uygulaması'nda olduğu gibi – mũmkũn olduğu kadar çok gũven oluŐturan jestte bulunarak veri koruma konusunu çok ũnemsememiz gerektiğine inanıyorum.

Son husus: Avrupa Birliği'nin gŕrũŐmelerinin çok uzun sũrmũŐ olmasının bir nedeni de gũndemin sorumluluk konusu olmasından kaynaklanmaktadır. Avrupa Birliği, sorumluluğun bir kısmını ũreticilere de yũklemeye değil, tamamen siyasi dũzeye çekmeye karar vermiŐtir. Avrupa Komisyonu'nun bu kararını destekliyorum. Bu sorumluluk konularında zaten uzun tartiŐmalar yaŐandı. ũnkũ herhangi bir Şey olursa bunun her hâlũkârda bizde, Almanya'da, ama baŐka bir çok Avrupa ũlkesinde de çok bũyũk bir ũnemi olur. Bu nedenden ũtũrũ gidilen yolda yer yer daha yavaŐ ilerleme kaydedildi, bu doğru. Fakat daha yavaŐ ilerlenmiŐ olmasının da iyi sebepleri var.

Bugũn gŕrũŐtũklerimizde mũteakiben neleri sũrdũrmek, neleri değiştirmek istiyoruz? Sũrdũrmek istediğimiz, ũnceden sŕylemiŐ olduğum gibi gũven duyulması için

elimizden gelen herşeyi yapmaya devam etmektir. Şimdiye kadar hep ön planda tuttuğumuz gerçekten önemli bir husus, malların serbest dolaşımıydı. Üreticiler bunu bizden bir kere daha çok rica ettiler. Daha şeffaf davranılabilir, ama tedarik zinciri – Avrupa Birliği'ne giriş, Avrupa Birliği'nden çıkış ve tekrar Avrupa Birliği'ne dönüş - bu halkalar iç içe geçiyor. Böyle bir aşı maddesi oluşana kadar bir sürü yol aşıyor.

Sonra; Daimi Komisyon'un bize öngördüğü öncelikleri sürdürmek istiyoruz. Sanırım şeffaflık tüm aşılama sürecinde de en başta gelen ilkedir.

Değiştirmek istediğimiz bir şey de var; çünkü eyaletler haklı olarak şunu dediler: Aslında vatandaşlara ne zaman aşı randevularının verilebileceğine ilişkin iyi bir yönetişime ihtiyacımız var. Bir Ulusal Aşı Stratejimiz var. Federal Sağlık Bakanı ile federal eyaletler arasında geliştirildi. Bu Ulusal Aşı Stratejisi şimdi bir Ulusal Aşı Planı'nı da kapsayacak ve bu plana göre tedarik zamanlamaları ve hangi teslimatların yapılacağına yönelik elimizdeki bilgiler doğrultusunda en iyi şekilde öngöründe bulunmaya çalışacağız. Henüz öngöründe bulunamadığımız alanları – bugün hiçbir üretici yılın ikinci çeyreğinde haftalık teslimatının hacmini söylemiyor ve üreticiler bunun neden mümkün olmadığını da çok açık bir şekilde söylediler – biz yönlendireceğiz. Her hafta aynı oranda teslimat mı yapılacak yoksa ay sonunda hepsi birden mi teslim edilecek, bunu biz biçimlendireceğiz ve ülkemizdeki insanların aşı yaptırmaya davet edilmelerinin o zaman nasıl yönetilebileceği açısından da daha çok güvence vermek üzere çeşitli senaryoları birlikte geliştireceğiz. Bunu yaparken de Daimi Aşı Komisyonu'nun öncelik listesine göre hareket edeceğiz. Sanırım bu konuda da bugün görüş birliği hakimdi. Federal Sağlık Bakanımızın Eyalet Sağlık Bakanları ile birlikte geliştirdiği bu Ulusal Aşı Planı'nda varılan son aşamanın Federal Eyalet Başbakanları ile olan bir sonraki konferansımızda sunulması doğrultusunda anlaştık.

İyi haber: BioNTech için 22/23 Şubat tarihine kadar teslimat tarihlerini öğrendik. Diğer iki aşı maddesi için sadece 17 Şubat'a kadar. Vatandaşların randevuya davet edilmesi açısından bu uzun bir planlama süresi değil, özellikle de ileri yaştaki insanlar sözkonusu olduğunda. Sanırım bunu üreticilere de gayet açık bir şekilde ifade ettik. Bize öngöründe bulunabilecekleri hafta sayısına eklenen her bir haftanın iyi geleceğini. Ama onlar da bize gerçekleştirebileceklerinden fazlasını vadetmenin dürüst bir davranış olmayacağını söylediler ki, bunu anlayışla karşılıyorum. Bence şeffaflık konusu, ama dürüstlük konusu da – böyle bir süreçte neye söz verebiliriz, neye söz veremeyiz – çok önemli konular.

Son olarak elbette şunu da sorduk: Nerede destek olabiliriz? – Bazı hususlarda desteğimiz talep edildi. Federal Ekonomi Bakanımız ile Kimya Sanayi Birliği VCI özellikle iki alanda şeffaflık yaratacağımız bir platformu birlikte geliştirecekler. Aşı ampulü ve kapak üretimi. Bu kulağa biraz sıradan gelebilir ama dolum işlemi yapılamazsa sorun var demektir. Bu, aşılama şekilleri yani şırınga ve benzeri gereçler için de geçerlidir. Bakmamız gerekiyor. Aynısı hassas maddeler ve belki de gerçekten daha çok üretimi mümkün kılmak için mevcut olanakların tamamını gözden

geçirmemiz açısından da geçerlidir. Elimizde daha çok miktarda olsalar daha çok aşı dozu üretilebileceğimiz derecede büyük stratejik öneme sahip ara maddeler var. Ama artık hiçbir üreticide kalmamış bunlar. Siyasetçiler olarak bu konuda yardımımız olabilecekse eğer biz de yardımcı oluruz. Para ve harekete geçmemiz açısından bir eksiklik olmayacaktır ama elbette konuya göre hangi olanakların bulunduğuna da bağlıyız.

Genel olarak üç aylık zaman dilimlerinde yapılacak teslimatlarla ilgili açıklık getirildi ve şu anki duruma göre - daha fazlasını söyleyemiyorum - yaz sonunda – yani yılın üçüncü çeyreğinin sonunda; yaz sonu 21 Eylül'dür; bunu biliyorum - Johnson & Johnson ve CureVac ruhsat alamasa da her vatandaşa aşı imkânı sunabileceğimiz sözü kesinlik kazandı; ve üretimin zamanlamaya ne derecede uyduğuna ilişkin de netlik kazanıldı. Ama federal ve eyaletler düzeyinde siyasi olarak biçimlendirme olanağımızı kullanarak tedarik konusunda öngörülebilirliğin en güvenilir şekilde nasıl sağlanabileceğinde belirleyici olmaya çalışacağız. İçtenlikle teşekkür ederim.